

PASTATŲ PROJEKTAVIMO PASLAUGOS IR JŲ STATYBOS DARBAI.

MINIMALIŲ APLINKOS APSAUGOS KRITERIJŲ TAIKYMAS

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

ATNAUJINTA: 2026-05-11

TURINYS

Bendroji informacija apie pastatų projektavimo paslaugų ir pastatų statybos darbų minimalius aplinkos apsaugos kriterijus	3
Pastatų projektavimo paslaugų ir pastatų statybos darbų minimalių aplinkos apsaugos kriterijų taikymo pavyzdžiai	5
Statybinių medžiagų ir kitų su pastato projektu susijusių produktų kriterijus (Tvarkos aprašo 15.1 p.)	9
Medienos ir kitų organinių medžiagų iš atsinaujinančių gamtos išteklių pagrindu pagamintų statybos produktų naudojimo kriterijus (Tvarkos aprašo 15.2 p.)	9
Pastato tvarumo lygio kriterijus (Tvarkos aprašo 15.3 p.)	10
Aplinkos apsaugos vadybos sistemos reikalavimai (Tvarkos aprašo 15.4 p.)	11
Statybinių medžiagų ir kitų su paprastojo remonto darbais susijusių produktų kriterijus (Tvarkos aprašo 15 ¹ .1 p.) (Nauja!)	11
Naudojamos (mažosios) statybinės technikos kriterijus perkant paprastojo remonto darbus (Tvarkos aprašo 15 ¹ .2 p.) (Nauja!)	12
Galimi atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai	12
Aplinkos apsaugos kriterijų perkant pastatų projektavimo paslaugų ir pastatų statybos darbų taikymo ypatumai pagal Tvarkos aprašo 5 p. ir 7 p.	13
Ekonominio naudingumo vertinimo kriterijai (Nauja!)	14

Bendroji informacija apie pastatų projektavimo paslaugų ir pastatų statybos darbų minimalius aplinkos apsaugos kriterijus

Vadovaujantis [Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo](#) (toliau – Tvarkos aprašas) 4 punktu, pirkimas laikomas žaliuoju, kai perkama prekė, paslauga ar darbai atitinka bent vieną iš Tvarkos aprašo 4.1–4.4 papunkčiuose nustatytų sąlygų.

Tvarkos aprašo 4.1 papunktyje nustatyta, kad **žaliuoju laikomas pirkimas, kai perkamas produktas yra įtrauktas į Produktų, kurių viešiesiems pirkimams taikytini minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai, sąrašą** (toliau – produktų sąrašas) ir **atitinka visus** jam nustatytus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus, nurodytus Tvarkos aprašo 2 priede.

Pastatų projektavimo paslaugos ir pastatų statybos darbai yra įtraukti į produktų sąrašą. Vykiant tokių paslaugų ir darbų skelbiamus pirkimus privaloma nustatyti visus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus, nurodytus Tvarkos aprašo 2 priedo XII skyriuje „Pastatų projektavimo paslaugos ir statybos darbai“ (toliau – Tvarkos aprašo 15 ir 15¹ punktai):

15. Naujų, rekonstruojamų, kapitališkai remontuojamų pastatų projektavimo paslaugos ir jų statybos darbai:

15.1. kai perkamos **pastatų projektavimo paslaugos**, projekte turi būti numatyta, kad statyboje naudojamos statybinės medžiagos atitiktų minimalius aplinkos apsaugos kriterijus (XIII skyrius „Statybinės medžiagos“) ir kad kiti su pastato projektu susiję produktai atitiktų jiems taikomus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus (XIV skyrius „Patalpų apšvietimas“; XV skyrius „Vandens maišytuvai ir dušai“; XVI skyrius „Vandens šildytuvai“);

15.2. kai perkamos **ypatingųjų ir neypatingųjų statinių kategorijai priskiriamų naujos statybos visuomeninės paskirties pastatų projektavimo paslaugos**, pagal Lietuvos Vyriausybės 2023 m. liepos 19 d. nutarimo Nr. 582 „[Dėl medienos ir kitų organinių medžiagų iš atsinaujinančių gamtos išteklių pagrindu pagamintų statybos produktų naudojimo visuomeninės paskirties pastatuose](#)“ nuostatas, pastatas turi būti projektuojamas taikant aplinkos ministro patvirtintą [Medienos ir kitų organinių medžiagų iš atsinaujinančių gamtos išteklių pagrindu pagamintų statybos produktų naudojimo visuomeninės paskirties pastatuose nustatymo metodiką](#);

15.3. **nauji ypatingųjų statinių kategorijai priskiriami negyvenamosios paskirties pastatai**, kuriems taikomi [Lietuvos Respublikos statybos įstatyme](#) ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 11 d. įsakyme Nr. D1-754 „[Dėl statybos techninio reglamento STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“ patvirtinimo](#)“ nustatyti privalomi minimalūs energinio naudingumo reikalavimai, turi būti projektuojami ir statomi taip, kad projektavimo, statybos ir naudojimo etapuose būtų užtikrinta atitiktis pirkimo vykdytojo pasirinktam pastato tvarumo lygiui pagal pirkimo vykdytojo pasirinktą pastatų tvarumo vertinimo sistemą (-as);

15.4. **tiekėjas atliekamiems statybos darbams** taiko aplinkos apsaugos vadybos sistemos reikalavimus pagal standartą LST EN ISO 14001 arba EMAS ar kitus aplinkos apsaugos vadybos standartus, pagrįstus atitinkamais Europos arba tarptautinių standartizacijos organizacijų priimtais standartais, ar kitais tiekėjo pateiktais lygiaverčiais įrodymais (lygiaverčiai įrodymai gali būti priimami atliekant supaprastintus

pirkimus; atliekant kitus pirkimus lygiaverčiai įrodymai priimami, tik jeigu tiekėjas dėl nuo jo nepriklausančių objektyvių priežasčių negali pateikti sertifikatų per nustatytą laiką).

(Nauja!) 15¹. Pastatų paprastojo remonto darbai:

15^{1.1}. kai **perkami pastatų paprastojo remonto darbai**, pirkimo dokumentuose turi būti numatyta, kad remonto darbams naudojamos statybinės medžiagos atitiktų minimalius aplinkos apsaugos kriterijus (XIII skyrius „Statybinės medžiagos“) ir kad kiti su paprastojo remonto darbais susiję produktai turi atitikti jiems taikomus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus (XIV skyrius „Patalpų apšvietimas“; XV skyrius „Vandens maišytuvai ir dušai“; XVI skyrius „Vandens šildytuvai“);

15^{1.2}. naudojama (**mažoji**) **statybinė technika (<45 kW galios)** turi būti varoma elektra arba atitikti V etapo vidaus degimo variklių tipo reikalavimus, nustatytus [Reglamentu \(ES\) 2016/1628](#).

Viešųjų pirkimų tarnyba (toliau – Tarnyba), suderinusi su Aplinkos ministerijos specialistais, teikia išaiškinimą dėl Tvarkos aprašo 15 ir 15¹ punktuose patvirtintų minimalių aplinkos apsaugos kriterijų taikymo.

Tvarkos aprašo 15 punkto (15.1 – 15.4 papunkčiai) reikalavimai **taikomi tik naujų, rekonstruojamų, kapitališkai remontuojamų pastatų projektavimo ir jų statybos darbų** pirkimuose, kai statybos darbams atlikti yra reikalingas projektas.

Tvarkos aprašo 15.1 – 15.4 papunkčių reikalavimai neprivalomi:

- kai perkami naujų, rekonstruojamų, kapitališkai remontuojamų pastatų statybos darbai, kuriems atlikti nėra reikalingas projektas;
- pastatų projektavimo paslaugų ir jų statybos darbų pirkimuose, kai rengiamas supaprastintas projektas (naujos statybos, rekonstravimo), paprastojo remonto ar griovimo projektas; kapitalinio, paprastojo remonto ar griovimo aprašas, pastato (patalpos, patalpų) ar inžinerinio statinio paskirties keitimo projektas, kuriais vadovaujantis pasiekiami techninio darbo projekto tikslai ([STR1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“](#) IV skyriaus II skirsnio 16 punktas).

Pastaba: paprastajam remontui minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai nustatyti Tvarkos aprašo 15¹ punkte. Plačiau skaityti skyriuose „Statybinių medžiagų ir kitų su paprastojo remonto darbais susijusių produktų kriterijus (Tvarkos aprašo 15^{1.1} p.) (Nauja!)“ ir „Naudojamos (mažosios) statybinės technikos kriterijus perkant paprastojo remonto darbus (Tvarkos aprašo 15^{1.2} p.) (Nauja!)“.

2024 m. lapkričio 1 d. įsigaliojo svarbūs [Lietuvos Respublikos statybos įstatymo](#) ir lydinčiųjų teisės aktų pakeitimai. Statybos įstatymo 24 straipsnio 2⁴ dalyje nurodoma, jog tuo atveju, kai rengiamas Statybos įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose nurodytas statinio projektas (plačiau apie 1–4 punktuose minimus statinio projektus rasite Statybos įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose) ir Statybos įstatymo nustatyta tvarka privaloma gauti statybą leidžiantį dokumentą, statinio projektas

rengiamas dviem etapais: pirma rengiami projektiniai pasiūlymai, pagal kuriuos išduodamas statybą leidžiantis dokumentas, vėliau – techninis darbo projektas.

Tuo atveju, kai rengiamas Statybos įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 5–13 punktuose nurodytas statinio projektas (plačiau apie 5–13 punktuose minimus statinio projektus rasite Statybos įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 5–13 punktuose) ar kai statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas, statinio projektą galima rengti vienu etapu, kuris atitinka abu statinio projekto rengimo etapus ir šiems etapams taikomus reikalavimus.

Tvarkos aprašo 15¹ punkto (15^{1.1} – 15^{1.2} papunkčių) reikalavimai **taikomi tik pastatų paprastojo remonto darbų** pirkimuose. Paprastuoju remontu [Lietuvos Respublikos statybos įstatyme](#) apibrėžta tokia statyba, kuria siekiama tik atnaujinti statinį jo nerekonstruojant ar kapitališkai neremontuojant.

Pastatų projektavimo paslaugų ir pastatų statybos darbų minimalių aplinkos apsaugos kriterijų taikymo pavyzdžiai

EIL. NR.	PIRKIMO OBJEKTAS	MINIMALIŲ APLINKOS APSAUGOS KRITERIJŲ PAGAL TVARKOS APRAŠO 15 PUNKTĄ TAIKYMAS
1.	Naujų, rekonstruojamų, kapitališkai remontuojamų pastatų projektavimo paslaugų ir statybos darbų pirkimo atvejai:	
1.1	Projektinių pasiūlymų parengimo paslaugos.	Taikomi Tvarkos aprašo papunkčiai: 15.1 – projektiniuose pasiūlymuose turi būti aiškiai nurodyta, kad naujo, rekonstruojamo, kapitališkai remontuojamo pastato projektavimas bus vykdomas naudojant statybines medžiagas ir produktus, atitinkančius minimalius aplinkos apsaugos kriterijus; 15.2 – jei taikytina, projektiniuose pasiūlymuose turi būti įtvirtinta, kad projektuojant naujos statybos visuomeninės paskirties pastatą bus laikomasi metodikos dėl medienos ir kitų organinių medžiagų naudojimo; 15.3 – jei taikytina, projektiniuose pasiūlymuose turi būti aiškiai nurodytas įsipareigojimas, kad naujas, rekonstruojamas, kapitališkai remontuojamas pastatas bus projektuojamas užtikrinant atitiktį pirkimo vykdytojo pasirinktai pastatų tvarumo vertinimo sistemai ir jos lygiui.
1.2	Techninio darbo projekto parengimo paslaugos.	Taikomi Tvarkos aprašo papunkčiai: 15.1 – projekte turi būti numatyta, kad naudojamos statybinės medžiagos ir produktai atitinka minimalius aplinkos apsaugos kriterijus;

		<p>15.2 – taikoma, kai projektuojamas naujos statybos visuomeninės paskirties pastatas; turi būti numatyta medienos ir kitų organinių medžiagų naudojimo atitiktis pagal nustatytą metodiką;</p> <p>15.3 – taikoma, kai projektuojami nauji ypatingieji ne gyvenamosios paskirties pastatai, kuriems taikomi nustatyti privalomi minimalūs energinio naudingumo reikalavimai; projekte turi būti konkretūs sprendiniai, užtikrinantys atitiktį pirkimo vykdytojo pasirinktai naujo, pastato tvarumo vertinimo sistemai ir jos lygiui.</p>
1.3	Projektinių pasiūlymų ir techninio darbo projekto parengimo paslaugos.	Taikomi Tvarkos aprašo papunkčiai: 15.1, 15.2 (jei taikytina), 15.3 (jei taikytina).
1.4	Techninio darbo projekto parengimo paslaugos ir statybos darbai (gali būti perkami kartu tik pagrįstais atvejais).	Taikomi Tvarkos aprašo papunkčiai: <ul style="list-style-type: none"> • Techninio darbo projekto parengimo paslaugoms taikomi: <ul style="list-style-type: none"> - 15.1, - 15.2 (jei taikytina), - 15.3 (jei taikytina). • Statybos darbams taikomas 15.4
1.5	Statybos darbai perkami pagal parengtą techninį darbo projektą , kuriame įgyvendinti reikalavimai pagal Tvarkos aprašo 15.1, 15.2 (jei taikytina), 15.3 (jei taikytina) papunkčius.	Statybos darbams taikomas Tvarkos aprašo 15.4 papunktis – tiekėjas darbams turi taikyti aplinkos apsaugos vadybos sistemą (pvz., ISO 14001, EMAS, ar kitą lygiavertį standartą).
1.6	Statybos darbai perkami pagal jau parengtą ir atskiru pirkimu įsigytą techninį darbo projektą , kuriame neįgyvendintas reikalavimas pagal Tvarkos aprašo 15.1 papunktį.	Statybos darbams taikomas Tvarkos aprašo 15.4 papunktis. Pastaba: Tvarkos aprašo 15.1 papunkčio taikymas nėra privalomas, bet rekomenduotina pirkimo vykdytojams įvertinti galimybę pirkimo dokumentuose nustatyti reikalavimą, kad statybos metu naudojamos medžiagos atitiktų minimalius aplinkos apsaugos kriterijus patvirtintus Tvarkos aprašo 2 priedo XIII–XVI skyriuose.
2. Kiti galimi pastatų projektavimo, statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugų ir statybos darbų pirkimų atvejai:		
2.1	Supaprastinto projekto (naujos statybos, rekonstravimo) arba griovimo projekto arba	Laikoma, kad nėra produktų sąrašė, todėl Tvarkos aprašo 15 punktas (visa apimtimi) nėra privalomas. Pastabos:

	<p>kapitalinio, ar griovimo aprašo arba pastato (patalpos, patalpų) ar inžinerinio statinio paskirties keitimo projekto ar investicijų plano (ar investicijų projekto) parengimo paslaugos.</p>	<p>a) Aplinkos apsaugos kriterijai gali būti nustatomi vadovaujantis Tvarkos aprašo 4.3 (<i>reikalavimas gali būti nustatomas tik tuomet, kai yra būtinas ir proporcingas konkrečiam pirkimo objektui, yra reikalingas užtikrinti tinkamą sutarties vykdymą, ir įvertinus, ar tokio reikalavimo nustatymas dirbtinai neriboja tiekėjų konkurencijos</i>) ir (arba) 4.4.4. papunkčiais;</p> <p>b) savarankiškai nustatant aplinkos apsaugos kriterijus, pirkimo vykdytojas gali vadovautis Tvarkos aprašo 15 punkte patvirtintais minimaliais kriterijais;</p> <p>c) pirkimas negali būti priskiriamas prie žaliųjų pirkimų pagal Tvarkos aprašo 4.4.3. papunktį, kai perkama tik nematerialaus pobūdžio (intelektinė) ar kitokia paslauga, nesusijusi su materialaus objekto sukūrimu, kurios teikimo metu nėra numatomas reikšmingas neigiamas poveikis aplinkai, nesukuriamas taršos šaltinis ir negeneruojamos atliekos. Susipažinkite su Aplinkos ministerijos specialistų rekomendacijomis dėl Tvarkos aprašo 4.4.3. papunkčio taikymo.</p>
<p>2.2</p>	<p>Pastatų statybos darbai, kurių atlikimui projektas nereikalingas (neprivalomas).</p>	<p>Laikoma, kad nėra produktų sąrašė, todėl Tvarkos aprašo 15.1 -15.4 papunkčiai (visa apimtimi) nėra privalomi.</p> <p>Pastabos:</p> <p>a) paprastojo remonto darbų pirkimo atveju taikomas Tvarkos aprašo 15¹ punktas visa apimtimi;</p> <p>b) jei perkamai darbai nėra priskiriami paprastajam remontui, aplinkos apsaugos kriterijai gali būti nustatomi vadovaujantis Tvarkos aprašo 4.3 (<i>reikalavimas gali būti nustatomas tik tuomet, kai yra būtinas ir proporcingas konkrečiam pirkimo objektui, yra reikalingas užtikrinti tinkamą sutarties vykdymą, ir įvertinus, ar tokio reikalavimo nustatymas dirbtinai neriboja tiekėjų konkurencijos</i>) ir (arba) 4.4.4. papunkčiais;</p> <p>c) jei perkamai darbai nėra priskiriami paprastajam remontui, savarankiškai nustatant aplinkos apsaugos kriterijus, pirkimo vykdytojas gali vadovautis Tvarkos aprašo 15 punkte ir (ar) 15¹ punkte patvirtintais minimaliais kriterijais.</p>
<p>2.3</p>	<p>Statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugos.</p>	<p>Laikoma, kad nėra produktų sąrašė, todėl Tvarkos aprašo 15 ir 15¹ punktai (visa apimtimi) nėra privalomi.</p> <p>Pastabos:</p>

		<p>a) Aplinkos apsaugos kriterijai gali būti nustatomi vadovaujantis Tvarkos aprašo 4.3 (<i>reikalavimas gali būti nustatomas tik tuomet, kai yra būtinas ir proporcingas konkrečiam pirkimo objektui, yra reikalingas užtikrinti tinkamą sutarties vykdymą, ir įvertinus, ar tokio reikalavimo nustatymas dirbtinai neriboja tiekėjų konkurencijos</i>) ir (arba) 4.4.4. papunkčiais;</p> <p>b) pirkimas negali būti priskiriamas prie žaliųjų pirkimų pagal Tvarkos aprašo 4.4.3. papunktį, kai perkama tik nematerialaus pobūdžio (intelektinė) ar kitokia paslauga, nesusijusi su materialaus objekto sukūrimu, kurios teikimo metu nėra numatomas reikšmingas neigiamas poveikis aplinkai, nesukuriamas taršos šaltinis ir negeneruojamos atliekos, daugiau informacijos rasite su Tarnybos rengtame pranešime „Aplinkos apsaugos vadybos sistemų reikalavimo taikymas Tvarkos aprašo 4.3 p. bei Tvarkos aprašo 2 priedo 15.4 ir 26.1 p. atvejais“.</p>
2.4.	Kai perkami nekilnojamo kultūros paveldo tvarkybos darbai (kaip jie suprantami pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme) (Nauja!)	<p>Laikoma, kad nėra produktų sąrašė, todėl Tvarkos aprašo 15 ir 15¹ punktai visa apimtimi nėra privalomi.</p> <p>Pastabos:</p> <p>a) savarankiškai nustatant aplinkos apsaugos kriterijus vadovaujantis Tvarkos aprašo 4.4.4. papunkčiu, pirkimo vykdytojas gali pasinaudoti Tvarkos aprašo 15 punkte ir (ar) 15¹ punkte patvirtintais minimaliais kriterijais;</p> <p>b) aplinkos apsaugos kriterijai gali būti nustatomi vadovaujantis Tvarkos aprašo 4.3 (reikalavimas gali būti nustatomas tik tuomet, kai yra būtinas ir proporcingas konkrečiam pirkimo objektui, yra reikalingas užtikrinti tinkamą sutarties vykdymą, ir įvertinus, ar tokio reikalavimo nustatymas dirbtinai neriboja tiekėjų konkurencijos).</p>
3. Pastatų paprastojo remonto darbų pirkimo atvejai:		
3.1.	Perkami pastatų paprastojo remonto darbai (rengiamas paprastojo remonto aprašas ar projektas).	Taikomas Tvarkos aprašo 15 ¹ punktas visa apimtimi.

3.2	Perkami pastatų paprastojo remonto darbai (paprastojo remonto aprašas ar projektas nėra rengiamas).	Taikomas Tvarkos aprašo 15 ¹ punktą visa apimtimi.
-----	--	---

Atkreipiame pirkimų vykdytojų dėmesį, kad lentelėje aprašytos tipinės (pavyzdinės) situacijos, kurios dažniausiai sutinkamos vykdant pastatų projektavimo ir statybos darbų pirkimus. Pateiktų pirkimo objektų, kuriems gali būti taikomas Tvarkos aprašo 15 punktą ar Tvarkos aprašo 15¹ punktą, sąrašas nėra baigtinis.

Statybinių medžiagų ir kitų su pastato projektu susijusių produktų kriterijus (Tvarkos aprašo 15.1 p.)

Perkant naujų, rekonstruojamų, kapitališkai remontuojamų pastatų projektavimo paslaugas, projekte turi būti numatyta, jog naudojamos statybinės medžiagos ir kiti su pastato projektu susiję produktai atitiks minimalius aplinkos apsaugos kriterijus. Tai apima:

- **statybines medžiagas** (Tvarkos aprašo XIII skyrius);
- **patalpų apšvietimą** (Tvarkos aprašo XIV skyrius);
- **vandens maišytuvus ir dušus** (Tvarkos aprašo XV skyrius);
- **vandens šildytuvus** (Tvarkos aprašo XVI skyrius).

Kadangi šie reikalavimai turi būti įgyvendinami statybos darbų vykdymo metu, pirkimo vykdytojas turi užtikrinti, kad rangovas naudotų tik tokius produktus, kurie atitinka nustatytus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus.

Medienos ir kitų organinių medžiagų iš atsinaujinančių gamtos išteklių pagrindu pagamintų statybos produktų naudojimo kriterijus (Tvarkos aprašo 15.2 p.)

Perkant ypatingųjų ir neypatingųjų statinių kategorijai priskiriamų **naujos statybos visuomeninės paskirties pastatų** projektavimo paslaugas, pirkimo vykdytojas turi vadovautis [Lietuvos Vyriausybės 2023 m. liepos 19 d. nutarimu Nr. 582 „Dėl medienos ir kitų organinių medžiagų iš atsinaujinančių gamtos išteklių pagrindu pagamintų statybos produktų naudojimo visuomeninės paskirties pastatuose“](#). Vadovaujantis šio nutarimo nuostatomis, pastatai turi būti projektuojami taikant Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. D1-359 patvirtintą [Medienos ir kitų organinių medžiagų iš atsinaujinančių gamtos išteklių pagrindu pagamintų statybos produktų naudojimo visuomeninės paskirties pastatuose nustatymo metodiką](#) (toliau – Metodika).

Metodika įtvirtina medienos ir kitų organinių medžiagų iš atsinaujinančių gamtos išteklių pagrindu pagamintų statybos produktų naudojimo visuomeninės paskirties pastatuose apskaičiavimo būdą,

nustatant ne mažiau kaip 50 procentų medienos ir kitų organinių medžiagų iš atsinaujinančių gamtos išteklių (augalinės medžiagos (pluoštinės kanapės, šiaudai, pluoštiniai linai ir pan.), naudojamos kaip statybos produktai ar jų sudėtinė dalis) pagrindu pagamintų statybos produktų panaudojimą pastatuose. Kadangi šie reikalavimai turi būti įgyvendinami statybos darbų vykdymo metu, pirkimo vykdytojas turi užtikrinti, kad rangovas statybos metu laikytųsi projekte numatytų sprendinių ir naudotų statybos produktus, atitinkančius minimalius aplinkos apsaugos kriterijus.

Tvarkos aprašo 15.2 papunktis taikomas tais atvejais, kai vykdomi naujos statybos visuomeninės paskirties pastatų projektavimo paslaugų viešieji pirkimai, kurių pagrindu bus perkami rangos darbai, ir taikomas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. liepos 19 d. nutarimo Nr. 582 „[Dėl medienos ir kitų organinių medžiagų iš atsinaujinančių gamtos išteklių pagrindu pagamintų statybos produktų naudojimo visuomeninės paskirties pastatuose](#)“ 2 punkte nurodytiems pastatams:

- **Nuo 2024 m. lapkričio 1 d.** Metodika privalomai taikoma, kai projektuojami nauji šių paskirčių visuomeninės paskirties pastatai:
 - administracinės paskirties: valstybės ir savivaldybių valdymo įstaigos, prokuratūros, teismai, kitų įstaigų ir organizacijų administraciniai pastatai, pašto, darbo biržų, informacijos centrai;
 - transporto paskirties: oro uosto, geležinkelio ir autobusų stočių pastatai, muitinės, transporto bilietai pastatai;
 - kultūros paskirties: teatrai, kino teatrai, kultūros namai, bibliotekos, muziejai, archyvai, parodų rūmai, planetariumai, radijo ir televizijos pastatai;
 - mokslo paskirties: institutai ir mokslinio tyrimo įstaigos, observatorijos, meteorologijos stotys, laboratorijos (išskyrus gamybinės), bendrojo lavinimo, profesinės ir aukštosios mokyklos;
 - sporto paskirties: sporto salės, teniso kortai, baseinai, čiuožyklos, stadionai, maniežai;
- **Nuo 2028 m. sausio 1 d.** Metodika privalomai bus taikoma atliekant visų naujos statybos visuomeninės paskirties pastatų projektavimo paslaugų viešuosius pirkimus, kurių pagrindu bus perkami rangos darbai.

Atkreipiame dėmesį, kad Tvarkos aprašo 15.2 papunktis įsigaliojo 2024-11-01 ir jo taikymas nėra privalomas projektams, kurių pirkimo procedūros buvo pradėtos iki šio kriterijaus įsigaliojimo, bet rekomenduotina pirkimo vykdytojams įvertinti galimybę ir esant poreikiui šį reikalavimą nustatyti pirkimo dokumentuose.

Pastato tvarumo lygio kriterijus (Tvarkos aprašo 15.3 p.)

Tvarkos aprašo 15.3 papunktis taikomas įsigyjant projektavimo paslaugas naujiems ypatingųjų statinių kategorijai priskiriamiems negyvenamosios paskirties pastatams, kuriems taikomi [Lietuvos Respublikos statybos įstatyme](#) ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 11 d. įsakyme Nr. D1-754 „[Dėl statybos techninio reglamento STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“ patvirtinimo](#)“ nustatyti privalomi minimalūs energinio naudingumo reikalavimai. Pastatai

turi būti projektuojami ir statomi taip, kad projektavimo, statybos ir naudojimo etapuose būtų užtikrinta atitiktis pirkimo vykdytojo pasirinktam pastato tvarumo lygiui pagal pirkimo vykdytojo pasirinktą pastatų tvarumo vertinimo sistemą (-as). Kadangi **šis reikalavimas turi būti įgyvendinamas ne tik projektavimo, bet ir statybos metu**, pirkimo vykdytojas turi užtikrinti, kad rangovas laikytųsi projekte numatytų tvarumo sprendinių ir pasiektų pirkimo dokumentuose nustatytą pastato tvarumo lygį.

Daugiau informacijos dėl šio kriterijus nustatymo galite rasti Aplinkos ministerijos specialistų parengtoje [Atmintinėje žaliųjų pirkimų vykdytojams. Pastatų tvarumo vertinimo sistemos](#).

Atkreipiame dėmesį, kad Tvarkos aprašo 15.3 papunktis įsigaliojo 2025-01-01 d. ir jo taikymas nėra privalomas projektams, kurių pirkimo procedūros buvo pradėtos iki šio kriterijaus įsigaliojimo, bet rekomenduotina pirkimo vykdytojams įvertinti galimybę ir esant poreikiui šį reikalavimą nustatyti pirkimo dokumentuose.

Aplinkos apsaugos vadybos sistemos reikalavimai (Tvarkos aprašo 15.4 p.)

Informaciją apie tai, kaip pirkimo dokumentuose nustatyti reikalavimą pagal Tvarkos aprašo 15.4 papunktį, t. y., kad tiekėjas statybos darbams turi taikyti aplinkos apsaugos vadybos sistemą (pvz., ISO 14001, EMAS ar lygiavertį standartą), galima rasti Tarnybos parengtuose informaciniuose pranešimuose:

- [Aplinkos apsaugos vadybos sistemos](#) ir
- [Aplinkos apsaugos vadybos sistemų reikalavimo taikymas Tvarkos aprašo 4.3 p. bei Tvarkos aprašo 2 priedo 15.4 ir 26.1 p. atvejais](#).

Šiuose pranešimuose paaiškinta, kokiais atvejais turi būti priimami lygiaverčiai įrodymai, ypač supaprastintų pirkimų atvejais, arba kai dėl objektyvių priežasčių tiekėjas negali pateikti sertifikato per nustatytą laiką.

Statybinių medžiagų ir kitų su paprastojo remonto darbais susijusių produktų kriterijus (Tvarkos aprašo 15¹.1 p.) (Nauja!)

Tvarkos aprašo 15¹.1 papunktis taikomas įsigyjant paprastojo remonto darbus. Tokiu atveju, pirkimo vykdytojas turi vertinti pirkimo objektą kaip visumą ir nustatyti minimalius aplinkos apsaugos kriterijus ne tik statybinėms medžiagoms (XIII skyrius „Statybinės medžiagos“), bet ir kitiems su paprastojo remonto darbais susijusiems produktams, kurie naudojami vykdant sutartį, t.y. patalpų apšvietimui (XIV skyrius), vandens maišytuvams ir dušams (XV skyrius) ir vandens šildytuvams (XVI skyrius).

Vien kriterijų nustatymo pirkimo dokumentuose nepakanka – pirkimo vykdytojas taip pat turi užtikrinti, kad šių kriterijų būtų laikomasi vykdant darbų sutartį.

Atkreipiame dėmesį, kad Tvarkos aprašo **15^{1.1}** papunktis įsigaliojo 2026-05-11 ir jo taikymas nėra privalomas pirkimams, kurių pirkimo procedūros buvo pradėtos iki šio kriterijaus įsigaliojimo.

Naudojamos (mažosios) statybinės technikos kriterijus perkant paprastojo remonto darbus (Tvarkos aprašo 15^{1.2} p.) (Nauja!)

Tvarkos aprašo **15^{1.2}** papunktis taikomas vykdant paprastojo remonto darbų pirkimus, kai sutarties vykdymo metu naudojama (mažoji) statybinė technika, kurios galia yra mažesnė kaip 45 kW. Tokiu atveju pirkimo dokumentuose turi būti nustatyta, jog rangovas, gali naudoti tik tokią (mažąją) statybinę techniką (<45 kW galios), kuri:

- varoma elektra, arba
- atitinka V etapo vidaus degimo variklių tipo reikalavimus, nustatytus [Reglamente \(ES\) 2016/1628](#).

Pirkimo vykdytojas taip pat turi užtikrinti, kad šio reikalavimo būtų laikomasi vykdant rangos sutartį, t. y. tikrinti, ar rangovas faktiškai naudoja nustatytą aplinkos apsaugos kriterijų atitinkančią techniką. Jeigu vykdant paprastojo remonto darbus (mažoji) statybinė technika iki 45 kW galios nėra naudojama, Tvarkos aprašo 15^{1.2} papunkčio reikalavimas netaikomas. Tokiu atveju taikomas tik Tvarkos aprašo 15^{1.1} papunktyje nustatytas reikalavimas.

Atkreipiame dėmesį, kad Tvarkos aprašo **15^{1.2}** papunktis įsigaliojo 2026-05-11 ir jo taikymas nėra privalomas pirkimams, kurių pirkimo procedūros buvo pradėtos iki šio kriterijaus įsigaliojimo.

Galimi atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai

Atkreiptinas dėmesys į Tvarkos aprašo 9¹ punktą, kai perkami pastatų statybos darbai ir pirkimo dokumentuose yra numatyti įpareigojimai taikyti Tvarkos aprašo 2 priedo 15 ir 15¹ punktuose nustatytus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus ir XIII–XVI skyriuose produktams nustatytus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus, atitiktį minimaliems aplinkos apsaugos kriterijams pagrindžiančius dokumentus tiekėjas turi pateikti tų statybos darbų sutarties vykdymo metu.

Galimi atitiktį žaliojo pirkimo reikalavimams įrodantys dokumentai yra nurodyti Tvarkos aprašo III skyriuje „Atitiktį žaliojo pirkimo reikalavimams įrodantys dokumentai“.

Taikant Tvarkos aprašo 15 ir 15¹ punktuose patvirtintus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus ir pirkimo dokumentuose nustatant reikalavimus dėl minimalių aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, pirkimo vykdytojas turėtų reikalauti tokių įrodančių dokumentų, kurie patvirtintų atitiktį pirkimo dokumentuose nustatytiems reikalavimams.

Daugiau informacijos galite rasti Tarnybos parengtose:

- [Rekomendacijose dėl minimalių aplinkos apsaugos kriterijų nustatymo pirkimo dokumentuose. Galimi atitiktį įrodantys dokumentai.](#) Šiame dokumente pirkimo vykdytojai gali rasti rekomendacijas, kuriose pirkimo dokumentų dalyse galėtų būti nustatomi Tvarkos aprašu patvirtinti minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai ir rekomendacijas dėl tiekėjo pateikiamų atitiktį reikalavimams įrodančių dokumentų.

Taip pat siūlome susipažinti su:

- Pranešimu „[Aplinkos apsaugos kriterijų nustatymas darbų pirkimuose](#)“, kuriame pateikiama informacija apie pasikartojančius netikslumus darbų pirkimuose ir pateikti pastebėjimai dėl darbų pirkimuose nustatomų reikalavimų, susijusių su minimaliais aplinkos apsaugos kriterijais.
- Pranešimu „[Ką reikia žinoti apie I tipo ekologinius ženklus](#)“ kuriame paaiškinama, kas yra I tipo ekologiniai ženklai bei pateikiamas nebaigtinis jų sąrašas. Svarbu atkreipti dėmesį, kad nustatant reikalavimą dėl I tipo ekologinio ženklo, rekomenduojama pirmiausia įvertinti, ar rinkoje yra siūlomi tokie statybos produktai.

Aplinkos apsaugos kriterijų perkant pastatų projektavimo paslaugų ir pastatų statybos darbų taikymo ypatumai pagal Tvarkos aprašo 5 p. ir 7 p.

Tvarkos aprašo 7 punktą nustato, kad „jeigu pirkimo vykdytojas, vykdydamas pirkimą, taiko **Tvarkos aprašo 4.2** (I tipo ekologinio ženklo reikalavimai), **4.3** (aplinkos apsaugos vadybos sistemos reikalavimai) **ar 4.4.4 p.** (savarankiškai nustatomi aplinkos apsaugos kriterijai) nustatytus reikalavimus ne visam pirkimo objektui, o tik jo daliai, kurios vertė sudaro daugiau kaip 50 procentų visos pirkimo vertės, toks pirkimas yra priskiriamas prie žaliųjų pirkimų. Vykdydamas žaliąjį pirkimą ir aplinkos apsaugos kriterijus nustatant pagal Tvarkos aprašo 4.1. papunktį, t. y. nustatant visus patvirtintus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus, **Tvarkos aprašo 7 punktą nėra taikomas.**

Tvarkos aprašo 5 punktą numato išimtį pirkimams, vykdydamas neskelbiamas derybas ar neskelbiamą mažos vertės pirkimą, minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai taikomi pasirinktinai – pirkimo vykdytojas vykdo žaliąjį pirkimą vadovaudamasis bet kuriuo (-ais) Tvarkos aprašo 4 punkto papunkčiu (-ais), neatsižvelgdamas, ar produktas įtrauktas į produktų sąrašą.

Tai reiškia, kad pirkimo vykdytoji nėra privaloma taikyti Tvarkos aprašo 4.1 papunktyje nustatytų minimalių aplinkos apsaugos kriterijų **vykdant neskelbiamas derybas ar neskelbiamą mažos vertės pirkimą** dėl:

- naujų, rekonstruojamų ar kapitališkai remontuojamų pastatų projektavimo paslaugų ir statybos darbų;
- pastatų paprastojo remonto darbų.

Daugiau informacijos šiame [DUK](#).

Svarbu! Jeigu pastatų projektavimo paslaugos perkamos vykdant neskelbiamas derybas ar neskelbiamą mažos vertės pirkimą ir projektavimo etape nenustatomi minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai, vėliau vykdant skelbiamą statybos darbų pirkimą gali kilti praktinių problemų dėl privalomo Tvarkos aprašo 4.1 papunkčio taikymo.

Tokiais atvejais gali paaiškėti, kad projekte nėra numatyti sprendiniai, būtini minimaliems aplinkos apsaugos kriterijams įgyvendinti, todėl gali atsirasti poreikis tikslinti projekto sprendinius.

👉 Dėl šios priežasties rekomenduojama jau projektavimo etape įvertinti planuojamą vėlesnį darbų pirkimo būdą ir galimą minimalių aplinkos apsaugos kriterijų taikymą.

Ekonominio naudingumo vertinimo kriterijai (Nauja!)

Ekonominio naudingumo kriterijų svarba. Norint įvertinti realią perkamų projektavimo paslaugų ar darbų vertę, o ne tik kainą, viešuosiuose pirkimuose svarbu naudoti ekonominio naudingumo kriterijus. Ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijai padeda pirkimo vykdytoji pasirinkti ne pigiausią, o geriausią pasiūlymą. Išskiriamos kelios priežastys, kodėl tai svarbu:

1. **Geresnė kokybė** – kriterijai leidžia vertinti darbų ar paslaugų kokybę, techninius sprendimus.
2. **Mažesnės ilgalaikės eksploatacijos išlaidos** – kartais pigiausias pasiūlymas vėliau kainuoja brangiau dėl prastesnių medžiagų, dažnesnių remontų ar didesnių eksploatacijos kaštų.
3. **Tvaresni ir aplinkai palankesni sprendimai** – kriterijai leidžia vertinti energinį efektyvumą, tvarių medžiagų naudojimą, mažesnę neigiamą poveikį aplinkai.
4. **Inovatyvesni techniniai sprendimai** – tiekėjai gali siūlyti pažangesnius, efektyvesnius sprendimus, kurie nebūtinai yra pigiausi, bet suteikia didesnę vertę.
5. **Socialinis poveikis** – kriterijai gali padėti skatinti teigiamus socialinius pokyčius, pvz.:
 - darbo vietų kūrimą vietos bendruomenėje,
 - socialiai pažeidžiamų grupių įtraukimą į darbo rinką,
 - sąžiningas darbo sąlygas ir pan.

Taigi ekonominio naudingumo kriterijai leidžia pirkimo vykdytoji pasirinkti ne tiesiog mažiausią kainą, o **pirkti daugiau vertės už tuos pačius pinigus** – geresnę kokybę, tvaresnius sprendimus ir didesnę socialinę poveikį.

Ekonominio naudingumo kriterijų sąsaja su pirkimo objektu. Nustatant ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijus, reikia atsižvelgti į konkretaus pirkimo pobūdį, jo sudėtingumą ir pirkimo vykdytojo atliktų rinkos tyrimų ar rinkos konsultacijų (jei jos buvo vykdytos) rezultatus. Pasirinkti kriterijai turi atitikti šiuos reikalavimus:

- **kriterijų ryšys su pirkimo objektu** – jie turi būti tiesiogiai susiję su tuo, kas perkama, t. y. su perkamu objektu, o ne su tiekėjo savybėmis (žinomumas, patraukli ir aktyvi tiekėjo komunikacija ir pan.);
- **kriterijų objektyvumas ir aiškumas** –kriterijai turi būti aiškūs, objektyvūs ir vienodai suprantami visiems tiekėjams;
- **kriterijų įtvirtinimas pirkimo sąlygose** – visi pasiūlymų vertinimo kriterijai turi būti aiškiai nurodyti pirkimo dokumentuose. Turi būti užtikrinta , kad jie bus įgyvendinami ir sutarties vykdymo metu, t. y. tiekėjo pasiūlyme pateikti įsipareigojimai turi būti perkelti į sutartį, nustatyta jų vykdymo priežiūros tvarka, periodiškumas ir sankcijos už nesilaikymą ar netinkamą vykdymą.

Daugiau informacijos apie ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijus perkant pastatų projektavimo paslaugas ir pastatų statybos darbus rasite Tarnybos parengtose [Statybos darbu pirkimų](#) ir [Projektavimo paslaugų pirkimų](#) gairėse (toliau – Gairės). Gairėse rasite informaciją ne tik apie ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijus, bet ir kitus siūlymus, padėsiančius sėkmingai įgyvendinti projektavimo paslaugų ir statybos darbų viešuosius pirkimus, pavyzdžiui:

- kaip tinkamai planuoti ir pasiruošti pirkimui;
- į ką būtina atsižvelgti rengiant pirkimo dokumentus ir apibrėžiant pirkimo objektą;
- kokius kvalifikacijos reikalavimus nustatyti tiekėjams;
- kokias kainodaros taisykles taikyti;
- svarbiausias pirkimo sutarties nuostatas ir kitą naudingą informaciją.

Dokumento versijos

Versijos numeris	Data	Pastabos, papildoma informacija
1	2023-03-31	Pirminė dokumento versija
2	2024-02-01	Pakeista pagal atnaujintą Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdamant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašą (suvestinės redakcija galiojusi iki 2024-10-31). Patikslinta dokumento versija
3	2025-06-20	Pakeista pagal atnaujintą Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdamant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašą (suvestinė redakcija galiojusi iki 2026-05-10). Patikslinta dokumento versija
4	2026-05-11	Informacija atnaujinta: <ul style="list-style-type: none"> atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2026-02-12 įsakymu Nr. D1-20 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. D1-508 „Dėl aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdamant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintus Tvarkos aprašo pakeitimus, įsigaliojusius 2026-05-11. papildyta informacija apie ekonominio naudingumo kriterijus. atliktos kitos techninio pobūdžio korekcijos. Šis dokumentas